

Kunst + geneeskunde = geneeskunst

Wat spoken artsen uit in hun vrije tijd? Enkele maanden geleden viel een uitnodiging in de brievenbus voor een expositie in Kasteel Mariagaarde in Hoepertingen. De kunstenaar in kwestie is Anne Coolen, parttime huisarts in Mortsel. Schilderen blijkt voor haar meer dan een vrijetijdsbesteding te zijn. Een buitenproportionele schilderijtentoonstelling verspreidde zich als een festijn van kleuren over alle gebouwen. Nu worden alweer nieuwe werken gedropt in de groepsexpositie 'Geneeskunst' in Gent.

▲ Anne Coolen naast één van haar werken.

Schilderen is één grote lichamelijke beweging", zegt de kunstenaar. "Meestal is het afschrapen, opbrengen, wegvegen, inkrassen. In die lagen zie je soms iets verschijnen, maar gewoonlijk wist ik niet dat het erin zat. De laatste jaren is het meer abstract geworden. Om geïnspireerd te raken, heb ik niet veel nodig. Het kan een oude vloer zijn, een deur of zelfs een patiënt die iets activeert. Het komt van overal en dat groeit dan intuïtief. Ik zie mezelf vooral als een colorist. Ik vind het geweldig om met kleuren aan de slag te gaan en te zien wat eruit komt. Als een alchimist misschien." De veelgelaagde schilderijen schreeuwen om licht. Ze hebben het nodig om tot leven te komen. In Hoepertingen was het vaak te donker om de kleurvelden te doen vibreren. De recente productie die daar werd aangesleept, was niet altijd even sterk maar dat is bijna te verwachten bij zo'n hoeveelheid. Sommige werken wandelden de richting in van friesachtige decoraties of frescofragmenten met goudkleurige accenten. Nu en dan dachten we aan oosterse of Arabische motieven. Een intens rood, een oranje of een groen zorgden voor een feestelijke stemming. Elders sloop een kosmische dimensie binnen, in een diepblauw doek bijvoorbeeld.

Koud en warm

Van jongs af heeft Anne Coolen getekend en geschilderd. Ze is er nooit mee gestopt. In Leuven trok ze na de lesuren naar de academie. Later volgde ze nog meer academieopleidingen. Sinds enkele jaren heeft ze haar eigen weg gevonden. Blijkbaar slaat het werk aan. Jan Hoet liet er meteen zijn oog op vallen in een groepstentoonstelling in het Middelheimziekenhuis. Nu zit het in 'Geneeskunst', een expositie die op gang werd gebracht door een medisch afge-

vaardigde van een fytotherapeutische firma. Ze brengt veel tijd door in wachtkamers en daar ontstond het idee om iets te organiseren rond het beeld als helend middel. Dit om artsen er even op attent te maken dat visuele prikkels kunnen bijdragen tot verzieken of genezen. Ze sprokkelde zes kunstenaars bij elkaar, niet noodzakelijk afkomstig uit de medische wereld, en wist Galerie Link in Gent warm te maken voor een sa-

▲ Anne Coolen aan het werk in haar atelier.

menwerking. In de weidse, witte galerie krijgt elke deelnemer een aparte ruimte. "Ik heb daarvoor niet speciaal geneeskrachtige schilderijen gemaakt", merkt Anne Coolen op. Springen er dan geen invloeden over van de geneeskunde naar de kunst? "Ik heb altijd de twee gecombineerd", zegt ze. "Terwijl ik in Leuven studeerde, ging ik naar de academie. Koud en warm, kan je zeggen. Geneeskunde is cerebraal, logisch, analyserend.

Schilderen is intuïtief. Je raakt in een andere bewustzijnsstoestand. Ik heb de twee altijd gecombineerd, waarschijnlijk omdat ze zo ver uit elkaar liggen. Toch ben ik na mijn klassieke studie op zoek gegaan naar een geneeskunde of een methode van genezen die ergens in de buurt komt van de kunstrichting. Ik studeerde tropische geneeskunde, homeopathie en in Basel antroposofische geneeskunde. Niet dat ik mij nu als antroposofisch arts zou bestempelen. Antroposofie is het meest bekend van de Steinerscholen. Je hebt ook de kleuretherapie en de kunstzinnige therapie, maar ik ben niet zozeer geïnteresseerd in de antroposofische kunst. Onze geneeskunde is eerder beperkt tot het fysieke, terwijl de antroposofische veel verder gaat. Er komt evenzeer intuïtie aan te pas. In die zin was het voor mij een warme geneeskunde. Het is de enige die belang hecht aan schoonheid en kunst. In deze tijd overheerst naar mijn gevoel het nuttigheidsprincipe. Schoonheid verdwijnt, wat zeker niet goed is voor de gezondheid. Maar dat wordt meestal niet zo geïnterpreteerd."

Moderne iconen

"Ik heb altijd geprobeerd om een verbinding te vinden tussen kunst en geneeskunde. Na al die jaren blijven het voor mij toch tegengestelde werelden", concludeert Anne Coolen. "Als ik schilder, kom ik terecht in een andere bewustzijnsstoestand. Het is volledige concentratie, zichzelf geven in dat proces en verdwijnen uit die intellectuele zijde. Je kunt het vergelijken met meditatie. Voor mij is het beter dan meditatie. Sinds mijn afstuderen heb ik gezocht naar een verbinding, maar ik moet zeggen: het blijft een heen en weer geloop. Die werelden liggen heel ver uit elkaar. Als arts heb je dat logische en als schilder dat intuïtieve. Ik zou moeilijk kunnen kiezen." Kunst kan ingezet worden als medicijn. Een voorbeeld is het beroemde Isenheim-retable van Matthias Grünewald, een 16de-eeuws altaarstuk. Gelovige patiënten brachten er indertijd uren voor door in gebed om te genezen. Een meer hedendaags voorbeeld is Joseph Beuys en zijn onderzoek naar de geneeskrachtige capaciteiten van kunst. Anne Coolen wil haar schilderijen niet meteen naar voren schuiven als alternatief geneesmiddel. Maar Beuys, tevens een adept van de antroposofie, boeit haar wel. Onder andere. Haar lievelingsschilder is Paul Klee. Overigens kijkt ze naar de hele kunstgeschiedenis, de oude kunst, frescokunst, iconen. Eerst en vooral concentreert ze zich op haar eigen werk. "Moderne iconen" noemde ze het ergens in dit gesprek.

■ **Christine Vuegen**

Vernissage voor artsen en apothekers (een happening met dans, muziek en de voordracht 'Het beeld als belend middel' van Dr. Patrick Mollet): 30 april vanaf 14u. Galerievernissage: 7 mei om 16u. Tot 21 mei in Galerie Link, Blekersdijk 39, Gent, za-zo 14-18.30 en na afspraak, ☎ 09/2235942.